

EKSPORT FRA ROGALAND I 2017

VIKTIGSTE EKSPORTMARKEDER OG BETYDNING FOR SYSSELSETTING

Menon-notat 101-10/2018

Av Jonas Erraia, Anders Helseth og Sveinung Fjose

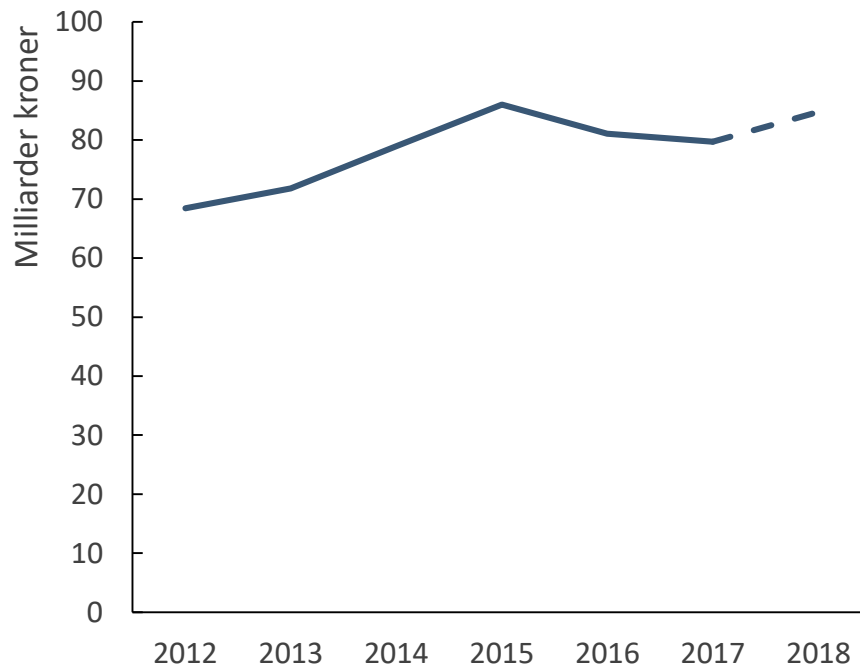
Rogaland er et av de fylkene i Norge som eksporterer mest. Total eksport utenom olje og gass fra Rogaland var i 2017 på om lag 79 milliarder kroner. Etter en nedgang i eksporten i etterkant av oljeprisfallet i 2014, er det forventet at eksporten i 2018 vil ta seg noe opp. Basert på utvikling i eksport hittil i 2018, anslår vi at eksporten i 2018 når i nærheten av nivåene fra 2015.

Menons beregninger viser at eksporten fra Rogaland la grunnlaget for over 53 000 arbeidsplasser i 2017 på nasjonalt plan.

Eksporten i Rogaland er konsentrert om maritim næring, som inkluderer leverandørindustrien til olje og gass. Eksporten fra Rogaland innen maritim næring var på i overkant av 48 milliarder kroner i 2017. Rogaland også betydelig eksport fra kraftbasert industri. Totalt eksporterte den kraftbaserte industrien i Rogaland for i overkant av 13 milliarder.

Figur 1: Rogaland. Eksportutvikling. 2012 til 2018.

Kilde: SSB og Menon Economics 2018

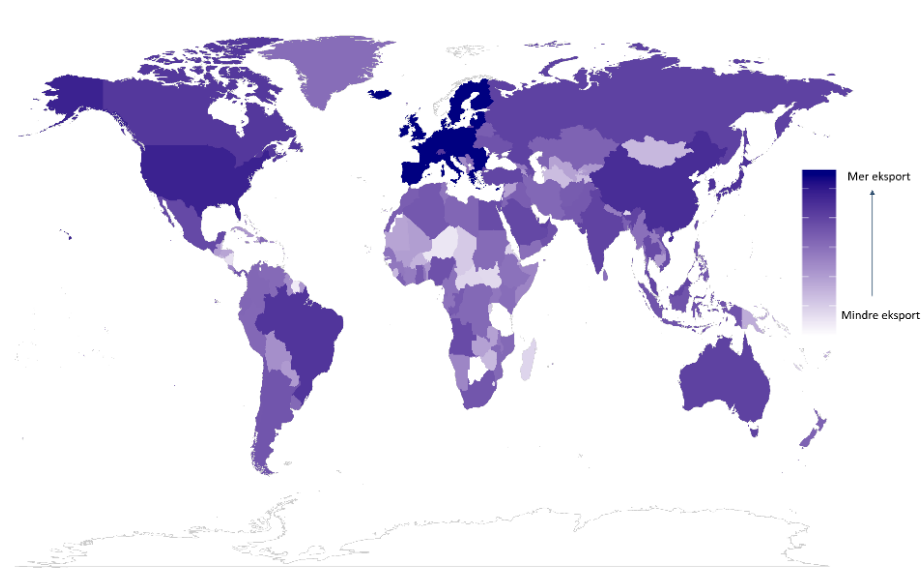

Omlag 58 prosent av total eksport fra Rogaland i 2017 var til EU/EØS-området. 10 prosent av Rogalands eksport gikk til Storbritannia. Figuren viser eksporten fordelt på EU/EØS og andre land i verden.

Alle kommunene i Rogaland eksporterer. Målt i total eksport, er eksporten særlig stor fra Karmøy og Stavanger. Eksportintensiteten, målt ved eksport per sysselsatt i kommunen, er mer spredt, men er høyest i Karmøy, Sauda og Sokndal.

Figur 2: Verdenskart over eksport fra Rogaland i 2017

Kilde: SSB og Menon Economics 2018

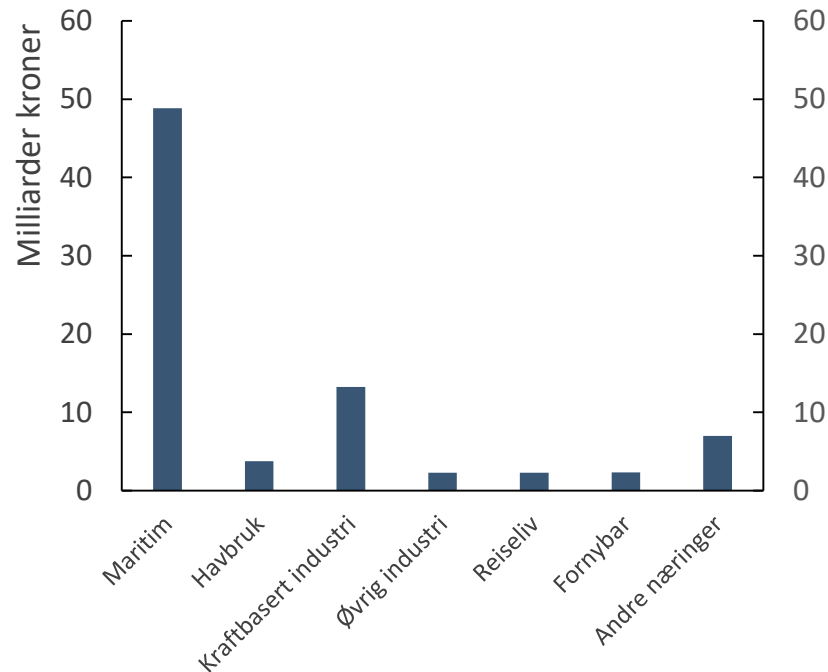
Eksport fordelt på næringer og land

Eksporten fra Rogaland er konsentrert om maritim næring inkludert leverandørindustrien til olje og gass, samt kraftbasert industri. Som det går frem av figuren er eksporten fra maritim næring på i underkant av 50 milliarder kroner i 2017, mens den kraftbaserte er på i overkant av 13 milliarder kroner.

Metode for måling og beregning av næringsfordelt eksport er vist i vedlegg 1 til rapport om eksport på nasjonalt nivå, «Fylkes- og kommunefordelt eksport i 2017. Betydning for sysselsetting».

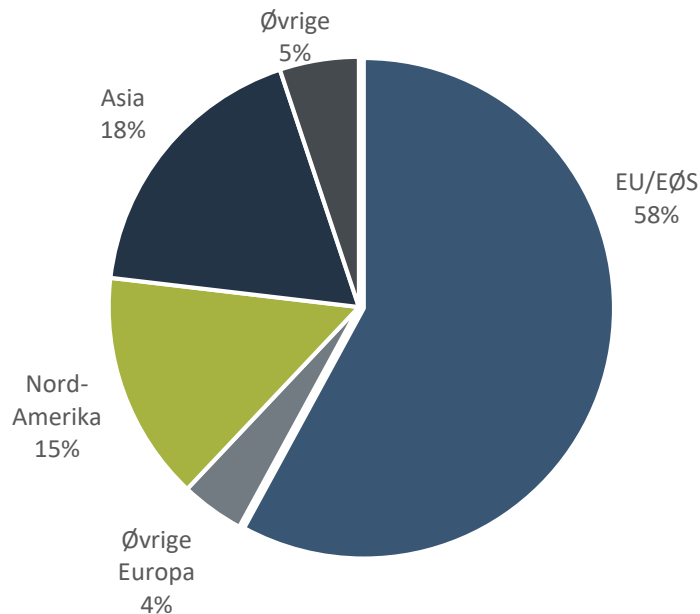
Figur 3: Næringsfordelt eksport fra Rogaland i 2017. Kilde: SSB og Menon Economics 2018

Eksporten fra Rogaland var i 2017 konsentrert om EU/EØS. Litt mer enn halvparten av eksporten fra Rogaland gikk i 2017 til det europeiske indre marked. 10 prosent av eksporten fra Rogaland gikk til Storbritannia.

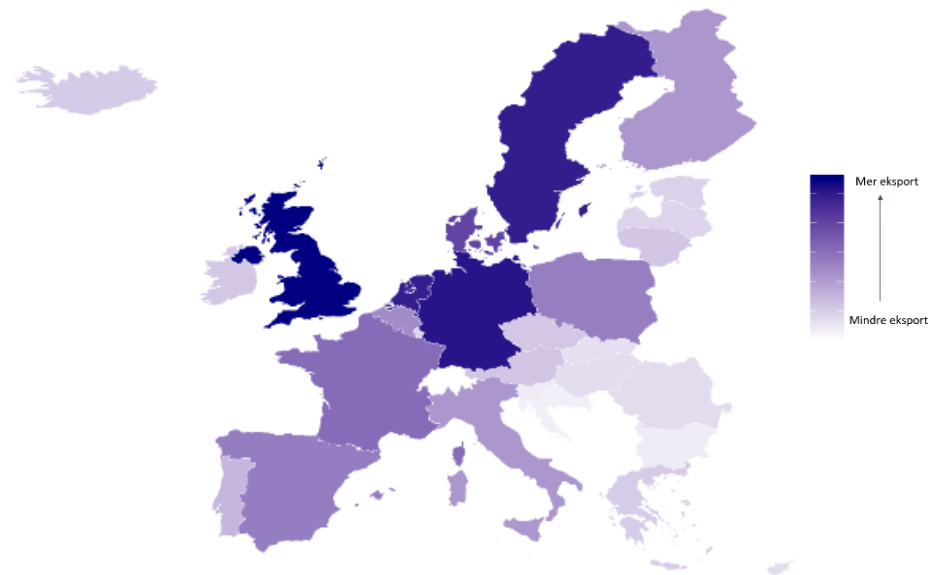
Som det går frem av figuren er det også vesentlig eksport til Nord-Amerika og Asia, men sammenlignet med eksporten til EU/EØS er eksporten til disse markedene betydelig mindre.

Figur 4: Eksport i Rogaland fordelt på viktigste geografiske eksportmarkeder i 2017. Kilde SSB og Menon Economics 2018

Tabellen viser eksporten fra Rogaland fordelt på land i det europeiske indre marked. Som det går frem av tabellen og kartet, er det særlig til Storbritannia, Tyskland og Nederland eksporten fra Rogaland gikk i 2017.

Figur 5: Eksport fra Rogaland til det indre marked fordelt på viktigste eksportland. Kilde: SSB og Menon Economics 2018

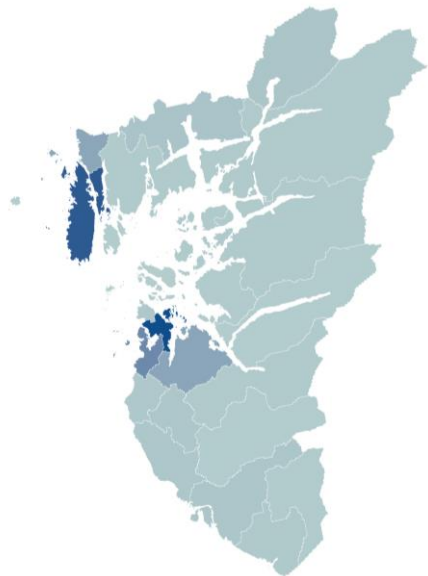
Land								
Eksport i mrd. kroner	8,3	5,8	7,0	6,0	4,0	2,7	1,7	11,1

Alle kommunene i Rogaland eksporterer

Figur 6: Total eksport i Rogaland i 2017 fordelt på kommuner. Kilde: SSB og Menon Economics

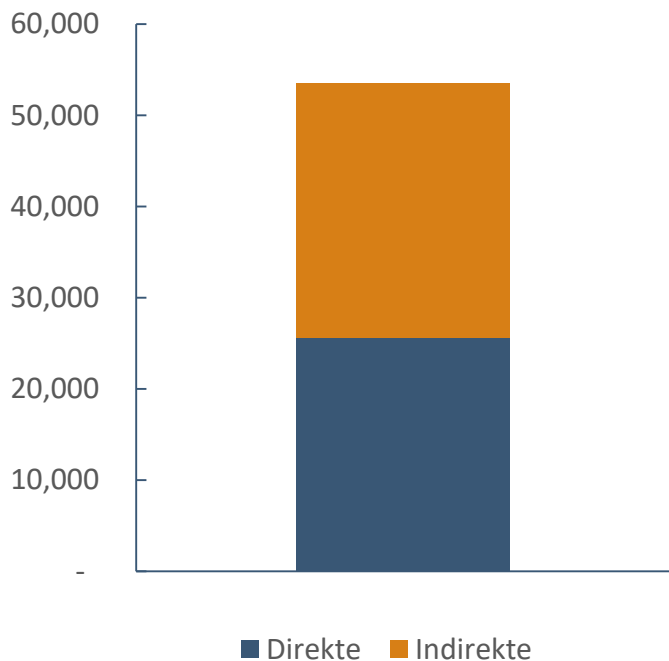

Figur 7: Eksport per sysselsatt i Rogaland i 2017 fordelt på. Kilde: SSB og Menon Economics

Figuren til venstre viser vi eksport fordelt på de ulike kommunene i Rogaland. Som det går frem av figuren, er eksporten særlig stor fra Karmøy og Stavanger. Eksportintensiteten, målt ved eksport per sysselsatt i kommunen, er mer spredt, men er høyest i Karmøy, Sauda og Sokndal.

Figur 8: Totale sysselsettingsvirkninger av eksport i Rogaland i 2017. Kilde: Menon Economics 2018

Aktivitet i næringslivet legger grunnlag for velferd og sysselsetting. Når bedrifter produserer varer og tjenester for eksport, kjøper de varer og tjenester fra andre bedrifter. Eksporten legger derfor grunnlag for sysselsetting ikke bare i eksportbedriftene, men også i leverandørbedriftene til eksportbedriftene.

Figuren viser sysselsettingsvirkninger av eksporten fra Rogaland i 2017. Beregningene er gjort i ITEM, som er Menons ringvirkningsmodell. Eksporten fra Rogaland legger grunnlag for om lag 50 000 arbeidsplasser. Rundt halvparten av disse er i eksportbedriftene, mens de resterende er i leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører. De indirekte virkninger gjennom leverandører og deres underleverandører fordeler seg på Rogaland og andre norske fylker.

I tillegg til sysselsetting i næringslivet, legger eksporten fra Rogaland også grunnlag for sysselsetting i offentlig sektor gjennom at det betales skatter og avgifter. Denne effekten er ikke beregnet.

Norsk næringsliv er omstillingsdyktig. Omstillingen i norsk næringsliv i etterkant av oljeprisfallet i 2014 er en tydelig illustrasjon på dette. Om eksporten skulle falle vil ikke sysselsettingen falle lineært med eksporten. Som følge av omstillingsevne vil reduksjon i et geografisk eller tematisk marked medføre at bedriftene vrir seg mot andre geografiske og tematiske markeder.

Videre vil bedriftene også ønske å beholde ansatte i omstillingsperioder. Ved behov for omstilling reduseres derfor overskuddet i bedriftene før antallet ansatte reduseres.

Sist men ikke minst, er det ikke gitt at en økning i eksporten nødvendigvis medfører en økning i sysselsettingen. Når oppdragsmengden øker, løses dette ofte ved at man utnytter maskiner til det maksimale, samtidig som man søker å øke effektiviteten i arbeidsprosessene. Deler av eksportinntekten slår da ut i økt lønn snarere enn økt antall arbeidsplasser. Vi sier derfor at eksporten legger grunnlag for sysselsetting – den skaper den ikke.

Ringvirkningsanalyser vil alltid være beheftet med usikkerhet. Sysselsettingseffektene er beregnet med bakgrunn i forholdet mellom omsetning og sysselsetting i en gjennomsnittlig bedrift, og hvor store innkjøp de i gjennomsnitt gjør fra sine underleverandører. Vi vet imidlertid at det er betydelige forskjeller i hvordan bedrifter er organisert og hvor mye de kjøper fra leverandører.

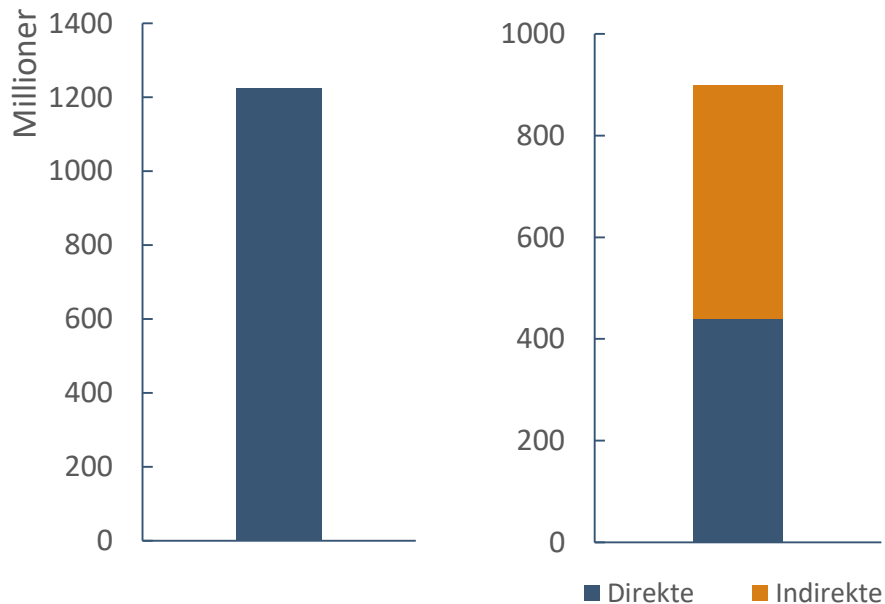
Denne usikkerhet vil især være relevant når vi beregner effekter på kommunenivå. Bakgrunnen for dette er at det kan være betydelig forskjell på hvordan bedriftene i den enkelte kommune er organisert og gjennomfører sine innkjøp og det nasjonale gjennomsnittet, som ligger til grunn for beregningene for kommunen.

Eksempler på kommunale ringvirkningsanalyser

Figur 9: Total eksport fra Eigersund i 2017 (venstre) og sysselsettingsvirkninger av eksporten (høyre).

Kilde: SSB og Menon Economics

Eigersund kommune

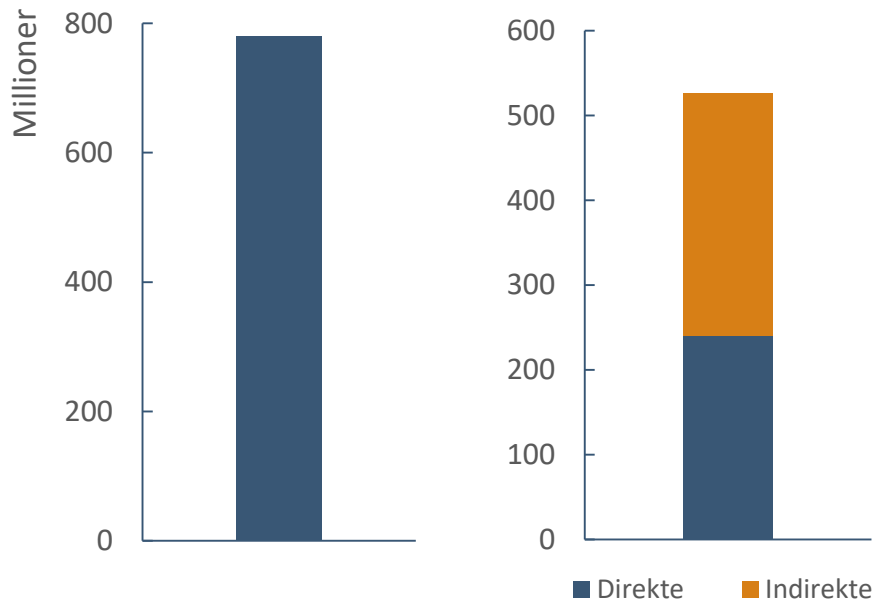

Eksporten fra Eigersund er i følge Menons beregninger på omlag 1,2 milliarder kroner.

Eksporten legger ifølge Menons beregninger grunnlag for nær 900 arbeidsplasser på nasjonalt plan. Om lag halvparten av disse er i eksportbedriftene, mens de resterende er i leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører.

Figur 10: Total eksport fra Klepp i 2017 (venstre) og sysselsettvirkninger av eksporten (høyre).

Kilde: SSB og Menon Economics

Klepp kommune

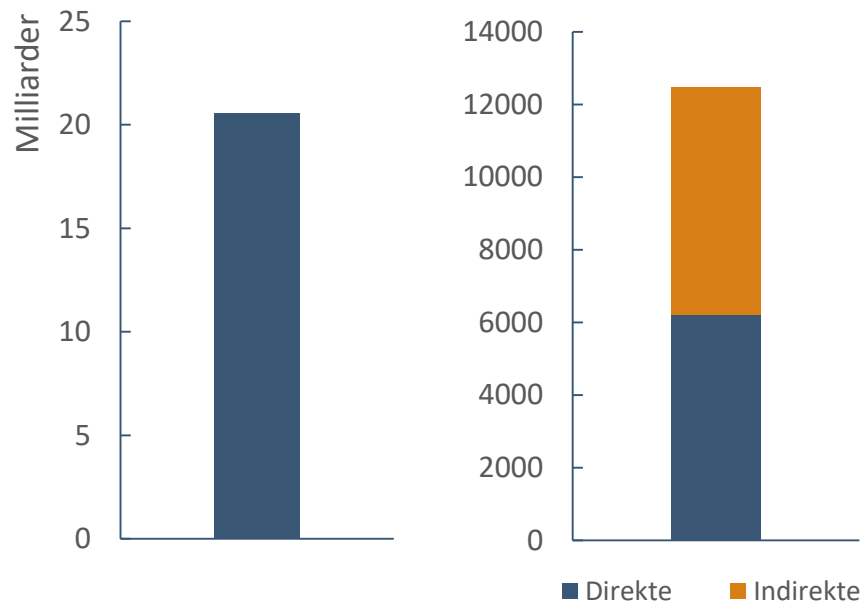

Eksporten fra Klepp er i følge Menons beregninger på om lag 800 millioner kroner.

Eksporten legger ifølge Menons beregninger grunnlag for nær 550 arbeidsplasser på nasjonalt plan. Litt under halvparten av disse er i eksportbedriftene, mens de resterende er i leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører.

Figur 11: Total eksport fra Karmøy i 2017 (venstre) og sysselsettingsvirkninger av eksporten (høyre).

Kilde: SSB og Menon Economics

Karmøy kommune

Eksporten fra Karmøy er ifølge Menons beregninger på om lag 20 milliarder kroner.

Eksporten legger ifølge Menons beregninger grunnlag for nær 12 000 arbeidsplasser på nasjonalt plan. Om lag halvparten av disse er i eksportbedriftene, mens de resterende er i leverandørene til eksportbedriftene og deres underleverandører.